

Decas Selectarum Quæstionum

Vogel, Gerhard Georg Wilhelm

Ingolstadii, 1728

Quæstio I. An præter Crimina in Bulla Gregoriana excepta inspecto jure Communi dentur adhuc alia, quæ privent Immunitate Ecclesiastica locali? redacta in Quæstionem, an fur gaudeat Immunitate ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62148)

QUÆSTIO I.

An præter Crimina in Bulla Gregoriana excepta inspecto jure Communi dentur adhuc alia, quæ privent Immunitate Ecclesiastica locali? redacta in Quæstionem, an fur gaudeat Immunitate Ecclesiæ in qua deprehenditur?

S U M M A R I A.

I. ad 6. Jus asyli esse juris antiquissimi ostenditur ex Tacito Livio &c. 6. 7. 8. quâ ratione Bulla Gregorii: cum aliàs: emanarit? 9. ad 14. Ex ea, tria potissimum dubia remanserunt, quorum tertium est proposita Quæstio. 14. ad 20. referuntur varia Crimina, quæ à variis asylo excluduntur. 20. 21. proponitur controversia: an eo fur gaudeat? & ejus f. species. 22. negant id quidam 23. ad 32. quorum rationes attextuntur 32. contraria eligitur. 33. 34. 35. quæ eruitur tripliciter ex cit. Bulla Gregorii S. P. 36. ex cap. inter alia de Imm. 37. 38. Dicta Bulla est pœnalis ergo nequit extendi. 39. Referuntur hujus sententiæ Patroni. 41. 42. 43. Ad primum argum. triplex responsio datur. 44. 45. 46. Satisfit tribus object. 47. 48. per hanc sententiam fures non invitantur ad furandum in Ecclesiis. 49. ad 54. Filius nequit ex heredari ob causas æquè graves. 56. 57. 58. Immunitas non est odiosa nec vegrat in præjudicium boni publici. 58. 60. Novissimum Concilium Romanum non patrocinauit adversæ sententiæ. 61. & licet hoc faceret; tamen nihil evinceret. 26. ad 67. Quia fuit tantum provinciale non generale. 67. 68. 69. & licet generale fuerit, quia non est promulgatum.

Jus asyli, seu immunitatem Ecclesiasticam localem esse juris antiquissimi neminem latet, qui vel prima solum sacræ aut profanæ Historiæ elementa obiter libavit; & quidem sacræ quemlibet docent paginæ templum Hyerosolymitanum delinquentibus asylum præbuisse, *Exod. cap. 21. constitutam tibi locum, in quem fugere debeas*: item sex Civitates in Homicidarum, & fugitivorum p̄rfugium constitutas esse legitur *Num. cap. 35, &c.*

A

Pro-

2 Profana autem Historia innumeris in locis nos instruit, Asylum apud plerisque gentes, quæ solummodò quemdam aris & templis Honorem tribuere, receptum & summo honore excultum fuisse, etenim constat Asylum jam apud Thebas à Cadmo conditum esse, cujus exemplo Romulum Romanæ Monarchiæ protoplastum suo id templo concessisse perhibet Tit. Livius *Histor. Rom. l. 1. de quo Poëta l. 3. fast.*

Romulus, ut saxo lucum circumdedit alto. Quilibet hunc inquit confuge, tutus eris:

3 Atheniense delubrum (de quo Apostolus *act. cap. 7. n. 23. præteriens, & videns simulacra vestra inveni, & aram in qua scriptum erat Ignoto DEO*) commune delinquentibus erat refugium, & misericordiæ vestibulum.

4 E Dianæ Ephesiæ templo neminem horrendi, utut criminis damnatum vi extrahi potuisse testatur in Verrem declamans Cicero.

5 Tacitum si volvas, sparsim, & præcipuè in *l. 3. annalium suorum c. 60. & seqq.* deprehendes, per universam Græciam Asylorum morem tanta cum Religione viguisse, ut etiam in iis seditionum Authores adversùs sæculare imperium recepti fuerint à populo *flagitia hominum* (in templis) *ut Cereemonias DEUM protegente.* Invenies ibidem Bacchum Regem Amazonum devictorem illis pepercisse, *quæ aram infederant.* Invenies apud Magnates populos Antiochi & Mithridatis Triumphatores, *Dianæ Leucophrinæ* perfugium inviolabile fuisse: invenies denique apud Hierocæsarienses *Persicæ Dianæ delubri Rege Cyro dicati* non modò templo, sed *duobus etiam millibus passuum* sanctitatem fuisse tributam, & alios plures populos jus Asyli indefesso Zelo tanta cum copia defendisse, ut Patres iisdem audiendis à Tiberio determinati eorum multitudine fessi fuerint.

6 Et hanc immunitatem, Palatiis statuis & imaginibus Principum Ethnicorum postmodum concessam fuisse constat ex *tot. tit. Cod. de his, qui ad stat. Princ. Confug.* vid. *ibid. Wisenbach. Perez. Brunem. & alii;* aded ut etiam per Tiberium læsæ Majestatis reus quisdam judicatus fuerit, qui servum verberaverat portantem solummodò Drachmam Argenteam Tiberii imagine signatam, uti refert Tacitus; atque laudabili hoc in servando templis honore Ethnicarum gentium Zelo accensa Choristholarum Ecclesia suis pariter templis immunitatis amplissima privilegia tribuit, variis Conciliis, & SS. Pontificum Decretis roborata (uti perhibent, *Can. eos, qui. Dist. 17. Can. 17. q. 4. Can. 5. 7. 8. 9. 16. cap. 6. 9. & fin. de Immun. Eccl.*) & jure insuper Civili religiosissimè confirmata *t. t. Cod. de his qui ad Eccl. confug.*

7 Nè tamen Crimina sine distinctione enormitatis forent impunita, quædam ab hoc beneficio per SS. Pontifices fuerunt exclusa; & eorum solummodò tria, quæ in *Can. 17. Q. 4. cap. inter alia, & fin. de Imm.* recensentur, scilicet: Latrocinium publicum: nocturna agrorum depopulatio, & homicidium in Ecclesia vel Cæmeterio commissum.

8 Quæ jura cum successu temporis in variis locis, aut non observarentur, aut contra ea innumera à SS. Pontificibus data fuerint indulta; aded ut eorundem privilegiorum laxâ nimis interpretatione Ecclesiastica jura (verba sunt

S. Pro-

S. Pontificis Gregorii in citanda Bulla.) planè conculcarentur, & negligerentur, in Immunitatis Ecclesiastica præjudicium, locorum & personarum divino cultui dicatarum contemptum, ipsius divinæ Majestatis offensam, & scandalum plurimorum dictus S. Pontifex ad hunc abusum tollendum, & tamen simul ad incutiendum aliquem flagitiosis terrorem ann. 1591. 28. May. Bullam condidit famigeratissimam, quæ incipit *cum aliàs* cujus tenorem videre licet apud P. Wiestner in elimatissima lucubratione *de jure asyli p. 1. art. 2.* & Claris, P. Pichler *ad tit. de immunit. Eccles.* vigore cujus omnia privilegia præsertim per Sixtum & Pium V. PP. quibusdam potentiis ad extrahendos ex Ecclesiis sceleratos concessa crimina revocantur, & ab Immunitate exclusa ad 8. capita reducuntur, quæ videre licet in omnibus SS. Canonum interpretibus *ad cit. tit.*

Et hæc saluberrima Gregorii Pontificis constitutio, etsi, ut ex textu colligimus, sollicitissimè studuerit lites omnes dirimere, & decidere, quæ circa Immunitatis localis materiam oriri possent, tres tamen potissimum Controversias DD. disceptationi, & crisi reliquit ventilandas. I. est quis dicatur **9** homicida proditorius, an is solummodò, qui sub qualitate amicitie speciali alterum nihil sibi metuentem occidit? An vero is pariter: qui alium etiam inimicum *demptâ justâ rationis defensione* v. g. à tergo: interficit? quæ controversia ante 30. circiter annos in hac Universitate accerrimè disputata fuit, inter Claris. P. Wiestner, & Magnific. D. de Chlingensperg, verè magna hujatis Juridicæ Facultatis lumina, plurimis lucubrationibus orbi literario notissima. Priùs cum communi Canonistarum voluit R. P. Wiestner *ad tit. de Imm. & in cit. tr. de jur. Asyli p. 4. art. 5.* & insuper in speciali, fervente hoc academico, & eruditissimo jurgio editâ dissertatione cui titulus: *Judicium Jurisprud. Canonica super questione &c.* adstipulantibus eidem T. T. ferè omnibus. vide Claris. P. Pichler *cit. loco n. 17.* & eorum ultra centuriam allegantem Alexand. Sperelli *Decis. 23. & 175.* Posteriùs verò contendit Antagonista **10** Doct. Christoph. de Chlingensperg in edita pariter speciali dissertatione dicta: *Judicium Jurisprud. civilis*, cui assentiuntur Menoch. Gutierrez. Hyppolit. Graftet. & plures ab ipso citati DD. quibus magnum probabilitatis robur expressâ moderni S. Pontificis Benedicti XIII. decisione conciliavit novissimum Concilium Romanum an. 1725. celebratum in appendice ad Tit. 28. cap. 1. pag. *mibi 234.* per Bullam *de an. 1725.* quæ incipit *ex quo divina disponente Clementia §. 9.* ibi: *excludimus pariter, repellimus atque privamus ejusdem immunitatis privilegio interficientes proximum suum animo premeditato, ac deliberato.* quâ decisione tamen non obstante altera sententia sine scrupulo rectè adhuc defenditur. Dixi *sine scrupulo* satis enim probabile imò opposito probabilius mihi videtur Concilium hoc Romanum novissimum in nostris partibus non obligare nec disputabilis Eruditorum Doctrinæ limites egredi, id quod in calce hujus meæ Quæstionis puribus demonstrare conabor. Hic autem ostendere juvat fallaci eos inniti fundamento, qui suas eidem sententias nudè superstruunt. Vel enim dictum concilium obligaret ut *Concilium*, vel ut *Lex Pontificia*; vel ut *Declaratio Bullæ Gregorianæ.* Neutrum salvat adversarios, ergo non obligat. *Major* est evidens, quia nulla alia obligandi potestas ipsi tribui potest. *Minor*

ostenditur per partes. & quidem primò non obligat ut *Concilium*. cum illud solummodo fuerit provinciale, consequenter non obligans nisi provinciam, in cuius salutem habitum fuit. Clariss. P. Schmalzgrueber in *Decretales edit. 2. Diss. præm. d. 8. in f.* uti inferius in fine *Questionis* fufius demonstrabitur. neque secundò obligat ut *Lex Pontificia*. quia hæc ad sui essentiam in actu secundo complendam requirit actualem promulgationem in singulis provinciis & Diæcesibus adinstar LL. Civilium, pro ut probabilior habet Interpret. sententia, mihi satis certa. denique neque III. obligat, ut *declaratio Bullæ Gregorianæ*. quod refugium adversariis mirè arridet, sed parvi penditur à litterationibus. Etenim verum quidem est *Authenticam* cuiusdam legis vel Bullæ declarationem aut interpretationem (qualis utique hæc foret, cum illa declaratio dicatur *authentica* quæ vel fit ab ipso Legislatore, ejus successore, aut superiore, Clariss. P. Pichler *ad tit. Decret. de Constit. §. 7. de Interpretatione Legum n. 72.* vel etiam ab aliis à S. Pontifice ad id specialiter delegatis v.g. Cardinalibus Tridentini interpretibus, quorum tamen declarationes contra Commuem CC. suppositis certis requisitis, de quibus consulantur Clariss. P. Ant. Söll. *in tr. de scientia LL. p. 3. cap. 1. §. 2. Dub. 6. n. 470.* P. Wiestner *præm. n. 146.* Barbosa *l. 1. jur. Eccl. c. 4. n. 81.* pro authenticis agnoscere renuunt Sanchez. *l. 8. de Matrim. D. 7. n. 10.* Dian. *p. 1. tr. 10. resol. 19.* Layman. *l. 1. tr. 4. c. 7. n. 26.*) habere vim legis universalis, sed doctrina hæc ruditer adeo sumi non debet, nam omnis declaratio utut authentica, ut eandem cum objecto suo sive lege declarata vim habeat, duo requirit juxta Canonistas. I. ut sit *comprehensiva*, hoc est (juxta sensum Clariss. & Colendis. P. Pichler in *Prolegom. §. 1. n. 46.* & P. Ant. Söll. *cit. tr. §. cit. loc.*) ut sensus declaratus à verborum propria & usu recepta significatione non recedat, idque patet ex ipsa declarationis etymologia, si enim in ea recedatur à Verborum proprietate & amplius quid statuatur, quàm in lege vel Bulla declaranda præceptum fuit, non est *declaratio* sed *extensio* justos declarationis limites excedens, sique fiat ab ipso Legislatore, ejus Successore aut Superiore, induit naturam novæ legis, si verò ab aliis ad id delegatis Patribus fiat Doctrinalis declarationis formam accipit, quæ si non arrideat aliis, sine hæsitacione rejicitur. II. ut etiam authentica declaratio ritè promulgetur; erroneè etiam sibi persuadent aliqui, legis declarationem novà promulgatione non indigere, cum antiqua adhuc moraliter durare videatur; contrarium namque colligitur *ex cap. inter alia. de sentent. excommunicat.* verbis: *unde jus procedit interpretatio quoque procedat.* per quod insinuat, eadem requiri ad declarationem authenticam (de qua agit *cit. cap.*) quæ ad legem ad sed hanc juxta mea principia requiritur debita promulgatio, ergo etiam ad declarationem. *tertium requisitum* addunt Doctores ad declarationes Cardinalium: scilicet, ut fiant consulto prius S. Pontifice: ejus nomine promulgentur. à Cardinale Præfecto & Secretario subscribantur, & consueto congregationis Sigillo roborentur, de quibus fufius videantur citati Clarissimi Authores PP. Wiestner. Pichler. Schmalzgrueber & Söll. *cit. locis.* quod huc non pertinet.

Si nunc igitur Concilium deberet sustineri ut declaratio Bullæ Gregorianæ, deberet esse comprehensivum & ritè promulgatum, in quo utroque puncto

gra-

graviter offendit. utque promulgationis neglectum præteream (quia controversa est illius necessitas) comprehensivum illud nequaquam esse inde evincitur, quod simpliciter & quasi motu proprio statuatur, ut *immunitatis privilegio excludantur, interficientes proximum suum animo præmeditato ac deliberato* quod utique plus est: quam ut excludatur homicida proditorius. Dein licet S. Pontifex verbis declaratoriis usus fuisset, hunc v. g. in modum: *declaramus sub homicidii proditorii specie etiam contineri homicidium animo præmeditato ac deliberato commissum*, vehementer adhuc subsisterem, utrum declaratio hæc foret comprehensiva (consequenter authentica) ad comprehensivam enim uti superiùs jam insinuavi, cum Magnif. P. Francisco Schmier *Jurisprud. Canon. Civil. Tom. 1. tr. 1. de Jure Legali cap. 3. Sect. 1. per seqq. §. §.* requirunt unanimiter DD. ut non recedat à propria verborum significatione, ubi etiam n. 31. monet, quod si contingeret, ut non esset *nuda* declaratio sed conjuncta cum aliqua mutatione, diminutione, vel additione (raro enim accidit ut Legislatores vel eorum Successores tam antè verbis prioribus inhæreant) hæc potius esset simplex interpretatio non authentica aut comprehensiva, tam parùm autem abest, ut taliter declarando non recessisset S. Pontifex à propriâ significatione verbi *proditorii*, ut contrarium potius videatur longè probabilius. Si quis enim è cinere redivivus Tullius Tacitusve à studio partium alienus & solius Veritatis amore impulsus, describere deberet proditorem homicidam propriè & stricte talem (uti fieri deberet in materia hac maximè odiosa, quia Ecclesiastici juris privatoria) certò mihi persuasus essem, quod eum solummodo proditorem dicerent: qui per insidias seu dolum & sub specie amicitia vel nullius existentis, aut præcedentis inimicitia per reconciliationem sublata quemdam nihil sibi metuentem interficit, uti etiam colligitur *arg. Can. 3. dist. 46. l. 4. ff. ad l. jul. maj. L. omne delictum §. exploratores ff. de Re militari, l. 7. Cod. que res export. non deb.* Proditor enim is est, qui unum actum ostendit, aliud mente gerit ut ait Bartol. *in L. perspicendum §. delinquitur ff. de pæn.* cujus mores sunt signa fidelitatis & amicitia: suavia & dulcia verba proferre: exterioremque amicitiam simulare & contrarium in mente gerere; clandestinisque artibus machinari; & quâ alias ratione Joab *proditoria* necis reus inculcabitur, quàm quòd Abner Principem Militia Israël simulando amplexum & Amasam Principem exercitus Juda exosculando ac dicendo: *salve mi frater!* utrumque interfecerit? *Reg. 1. 3. cap. 2. vers. 28. & 32.* & sic pariter Judas verè nuncupatur Proditor, quod Magistrum suum, Salvatorem nostrum sub ficta amicitia & devotionis specie eundem neci tradiderit verbis: *ave Rabbi* de quo propheticè Psalmista regius conqueritur. *Psal. 55. Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique &c. &c. Tu verò homo unanimes & notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos &c.* Sed manum de Tabula sufficit utramque sententiam suis non destitui Patronis, nec argumentis. pro mea videantur Haunoldus *de J. & J. Tom. 6. tr. 1. n. 219.* Fagnanus *in cap. inter alia de Imm. n. 49.* Pignatelli *Tom. 9. Consult. 5. & 18.* Peregrin. *de Imm. c. 7. n. 7.* Delben. *de Imm. c. 16. dub. 20. sect. 5. n. 1.* Sperell. *Decis. 185. per*

tot. P. Wiestner *ad tit. de Homicid. n. 122. Item in cit. tr. de Jure Asyli p. 4. art. 5. per tot.* Item in dicto *Judicio Canonica Jurisprud. Illustris. Baro Zeller Tom. 1. Conf. 22. n. 6. & seqq. Clarifs. P. Schmalzgrueber ad tit. de Imm. §. 5. n. 224. Clarifs. P. Pichler eo. n. 17. Magnif. P. Francisc. Schmier cit. Jurisprud. Tom. 2. l. 3. tr. 1. de pers. reb. & Jur. Eccl. p. 3. c. 4. n. 35. Pro contraria verò Molin. de J. & J. tr. 3. D. 23. n. 3. Fach. l. 9. controuv. c. 93. Pirrhing. ad Tit. de Imm. n. 28. Sanchez. l. 6. consil. c. 1. dub. 8. n. 26. fusè Hypolit. Grafsetus in *anatomye necis. proditoria §. 9. quem sequitur Prænob. D. Christoph. de Chlingensperg in citato Judicio Jurisprud. Civilis per tot.**

12 II. An etiam is dicendus foret homicidium in Ecclesia pertetrâsse qui stans in illa alterum telo, vel sclopeto sternit stantem extra illam? quod licet communifsimè negatum fuerit cum P. Wiestner *ad cit. decret. tit. n. 116. Illustr. & Reverendis. Barone de Zeller Tom. 1. Conf. 22. n. 17. Clarifs. P. Schmalzgrueber. ad eund. tit. n. 208. Delbene, Diana, Bonacina &c. eò quòd delictum non censeatur in Ecclesia, sed extra illam consummatum fuissè; contrarium tamen rursus definitum est in cit. Concilio Romano.*

13 III. Denique, & à me impræsentiarum tractanda Controversia est, utrum præter 8. Crimina à S. Pontifice Gregorio in altesatâ Bullâ excepta dentur adhuc alia, quæ Asylò non gaudeant, sive (quod in unum recidit) an non illa Crimina, quoad exclusionem patiantur extensionem, si alia sunt æque gravia, vel etiam longè graviora, & in iis inveniatur paritas, majoritas, vel identitas rationis, ob quam alia excepta fuere? id quod affirmant cum plurimis TT. varii CC. & LL. Interpretes.

14 Aliqui cum Barbofa *Jur. Eccles. l. 2. c. 3. n. 127. excipiunt Crimen sodomie propter ejus enormitatem; quæ tanta est, ut propterea leges insurgere, armari jura gladio ultore, & infames (hoc est ejusdem rei) exquisitis pœnis subdi jubeantur in l. 31. Cod. ad l. Jul. de Adult. & insuper comburi à Carolo V. Ordin. Crimin. art. 116. contra quos se opponentem, cum Diana, Castropallao &c. consule Haunoldum Tom. 6. tr. 1. n. 236. Varii cum P. Layman Theolog.*

15 *moral. l. 4. tr. 9. cap. 3. n. 6. P. Illfing tr. 5. disp. 2. n. 263. Schambog. ad tit. Decret. de Imm. n. 30. Asylò gaudere negant eum, qui mandat quempiam in Ecclesia occidi vel mutilari, eo quòd talis verè fiat reus homicidii & mutilationis sacrilegæ. arg. cap. 6. §. fin. de sent. excomm. & l. 6. ff. ad L. pompeii. de Parricid. & quod quis fecit per alium, per seipsum fecisse videatur reg. jur. 72. in 6. quibus contradicunt illustris. Præposit. Frising. Baro de Zeller cit. Tom. 1. Conf. 22. n. 18. P. Wiestner ad cit. Decret. tit. n. 118. P. Ranbeck in *Panoplia libertatis Eccles. disp. 4. cap. 6. Coroll. 2. n. 20. & alii quam plurimi ab his laudati. priorem tamen Laymanni sententiam cit. Bulla S. P. BENEDICTI §. insu-**

16 *per confirmavit. Rursùm alii cum Boerio Decif. 110. Martha De jurisd. p. 2. cap. 51. n. 31. Card. Tusch. pract. concl. V. Ecclesia. concl. n. n. 51. excipiunt Blasphemum in Deum vel sanctos ex ratione: quòd immunitate privetur delinquens in vel contra Ecclesiam cap. fin. de Imm. ergo à fortiori qui contra ejus Caput, vel sanctissimam istius Matrem delinquit, cum gravius sit æternam Majeftatem lædere quam temporalem. Cujus contrarium melius defendunt Bo-*

nac.

nac. Navarr. Ambrosin. & alii, quos citat & sequitur P. Wiestner in cit. tr. de Jur. Asyl. p. 4. art. 10. n. 6. Iterum alii cum Riccio & Curtellio excludunt percutientes vel occidentes Clericum. contra quos disputat Delbene de Immun. sect. 12. n. 1. Alii rejiciunt simoniacos, temporale pro spiritali vendentes, eo quod simonia sit Crimeu atrocissimum, quam vocat *Can. 8. turpissimum lucrum cap. 9. de Sim. Crimen horribile.* inò Simoniam Hæresen esse expressè statuit *cap. 5. de Sim. & Can. 3. Can. quisquis &c.* ibi: *qui contra Simoniam & Neophytorum* (à Simone Mago Neophyto sic dictam) *hæresin pro Officii sui loco non vehementer exarserit &c.* quibus cum Barbosa cit. tr. cap. 3. n. 126. se rectius apponit P. Schmalzgr. cit. loc. n. 262. Nisi, ut ex P. Wiestner cit. loco bene advertit, Simonia involveret errorem intellectus, & sic fiat hæresis propriè dicta, ante, tantum impropria & exaggerativè talis, ut si Simoniacus credat rem spiritali pro temporali emi & vendi posse &c. Clariss. P. Pichler ad Tit. de Simon. §. 1. n. 2. Alii excludunt Incendiarios, uti cum Sarp. Guazin. vult. Faber in l. 1. de His, qui ad Eccl. confug. ex ratione: quod æquiparentur depopulatoribus agrorum per *can. 23. q. 8.* Contrarium tamen longè probabilius defenditur à PP. Wiestner, & Schmalzgr. cit. loc. ubi etiam invenire licet Argumenta pro & contra, eorum, qui virginum raptores, falsarios, perjuros, & falsos testes procurantes abortum foetus animati, Judices eorumque Ministros Asyli jura violantes, Asylis extrahi posse existimant.

Ego ut eorum, qui asserunt, Reos ob nulla alia delicta, quam 8. à S. Pontifice in cit. sep. Bulla excepta, Asylò excludendos esse, sententiam magis receptam, & Juri Canonico conformiorem tuear, ac fundamenta omnibus quæstionibus in specie applicabilia proponam, totam hanc materiam in unam quæstionem redigam, in foro utilissimam, ob frequentiam suam vix non quotidianam, & ante duos annos in hac Universitate sat acriter disputatam; hanc nimirum: *An Fur in Ecclesia deprehensus Asylò gaudeat?* Quæstionis hujus casum, qui revera contigit, hunc pono:

Köschingæ pro festo S. Nicolai anno 1725. sartor quidam Stammenensis aliàs incola, noctu in Ecclesia spontè inclusus, argenteam Lampadem sacrilegè contrectavit, utque propositi sui effectum plenè consequeretur, effugii latebras in templo undique conquisivit; at cum nullas reperiret, ex fenestra se demittere statuit, & concisis hunc in finem altarium mappis rem aggreditur, sed infelici eventu; singulari enim Dei Permissu contigit, ut suæ malitiæ instrumenta, quia traverso filo dissecata fuerant, subito rumperentur, & sic missellus sartor ex alto in profundum lapsus, alterum crus frangeret: paulò post doloribus ingemiscens, & tandem horrendum clamitans ab Ecclesiæ Ministris in Cæmeterio deprehenditur, ac publicæ custodiæ traditur. Ubi Quæstio oriebatur, an fur iste immunitate Ecclesiasticâ privandus foret, an e contra eadem gauderet, Ecclesiæ consequenter restituendus?

Furem hunc Asylò non gaudere sententia est est minùs recepta, & contra Canonistarum torrentem, ut ipsi fatentur adversarii procedens; eidem tamen subscribunt Boer. Decis. 109. Petr. Gregor. Tholosan. Syntagm. l. 33. cap. 22. n. 2.

Decia-

Decianus, & alii plures relati à Farinacio *de Carcerib. q. 28. n. 246.* iisque favent Covarruv. *l. 2. var. resolut. c. 20. coroll. 21.* Suarez *l. 3. c. 11. n. 6.* Laym, *l. 4. tr. 9. c. 3. n. 6.* Canis. *in c. 1. de Imm. n. 29.* & alii plurimi Authores, qui admittunt extensionem Criminum quo ad exclusionem Asyli. ac novissimè eam in medium produxit, acriterque propugnavit Prænob. & Magnif. D. Herm. Ant. de Chlingensperg. modernus Universitatis hujus Codicis & Juris Publici Professor dignissimus *in qq. select. de anno 1726. Parerg. 3.* Rationes hujus sententiæ, quantum colligere licuit, sequentes sunt:

23 I. Argumentantur à pari: occidens, vel mutilans in Ecclesia non gaudet immunitate Ecclesiasticâ, ergo neque in eadem furans. *consequentiam probant* ideo occidens non gaudet, quia censetur spe immunitatis deliquisse, quæ tota hujus constitutionis impulsiva est ratio, uti probatur ex cap. fin. de Imm. ibi: *cum autem in eo, in quo deliquit, puniri quis debeat, & frustra legis auxilium invocet, qui committit in legem; mandamus quatenus publicè nuntietis tales non debere gaudere immunitatis privilegio, quo faciunt se indignos.* Dein si hæc non sit tota exclusionis ratio, cur Canonistæ ad hoc, ut talis homicida immunitate non gaudeat: tam sedulo requirunt, tanquam conditionem *sine qua non* ut homicidium factum fuerit *sub spe* immunitatis Ecclesiasticæ. sed etiam in Ecclesia furans, censetur deliquisse sub tali immunitatis spe & fiducia, *qui nisi per Ecclesiam se crederet defendi, nullatenus id fuerat commissurus* ergo si occidens in Ecclesia non gaudeat immunitate, neque eâ gaudebit furans. Ubi enim eadem est ratio, ibi & eadem debet esse juris dispositio, *l. 3. §. 2. de Injust. rupt.* & aliàs habet commune axioma.

24 II. Ideò privatur Asylo, qui eadem vel mutilationem *propè Ecclesiam* committit, in ejus v. g. atrio scalis, &c. & se postea ad Ecclesiæ immunitatem confert, quia talis censetur spe immunitatis deliquisse, uti tenet Communior CC. cum Gutierrez *cit. loc. n. 15.* Barbosa *n. 16.* Canis. *in cap. 1. de Imm. n. 31.* Zoes *ad tit. de Imm. n. 25.* ergo etiam furans in Ecclesia privabitur ejusdem beneficio, quia censetur spe immunitatis deliquisse, & quæso? quâ aliâ ratione modernus S. Pontifex ad excludendum eum, qui stans in Ecclesia alium extra illam consistentem interficit, moveri potuisset, quàm quod talis censetur peccare in Ecclesiam, & reddere se indignum ejus beneficio, dum sub specie immunitatis homicidium committit? quod aliàs facturus non fuisset, nisi ab eadem defendendum se credidisset, & cur hæc ratio nos ad furem excludendum non traheret, præsertim cum

25 III. Id insinuari videatur in Can. 10. ibi: *ut eos, qui Ecclesias violasse perhiberentur, accessu earum judicarent esse indignos.* Item in Can. 17. q. 4. ubi Lucius Papa sic definit: *Sacrilegos hosce Ecclesiarum violatores à liminibus Matris Ecclesie Anathematizamus, Apostolicâ Authoritate pellimus.*

26 IV. Incredible videtur S. Pontificem Asylum negare voluisse in Ecclesia mutilantibus, atque occidentibus, & tamen illud concedere, eam furto sacrilego temerantibus, præsertim cum ob generalitatem rationis ex
cit.

cit. cap. fin. de Imm. adductam non adeo videatur excepisse crimen homicidii & mutilationis, quia homicidium est, sed quia in Ecclesia committitur sub spe immunitatis; & hinc cum sola ratio considerata esse videatur, idem quoque in nostro casu dicendum erit. scire enim leges non hoc est verba eorum tenere, sed vim, ac potestatem L. jure ff. de LL. l. regula 3. fin. ff. de jur. & facti ignorat. Sanchez L. 8. de matrim. Disp. 1. n. 11. Gonzal. ad. Reg. 8. Cancell. gloss. 4. n. 56. & certum aliàs est, quod is committat in Legem, qui Verba Legis complectens contra Legis nititur voluntatem Reg. 88. in 6. & l. non dubium ff. de LL.

V. Ex sententia contraria homines invitarentur ad furandum in Eccle- 27
siis, ergo non est admittenda. *prob. Ant.* ex sententia contrariâ demonstratur, quod nullibi commodius sit furari, quàm in Ecclesiis, sed per hoc invitantur, *prob. maj.* vel enim fures in Ecclesia deprehenduntur, vel non? semper commodius est furari, ergo? *si deprehendantur*, gaudent immunitate adversus sæcularis iudicis potestatem tutissimi, cum non solum neque ab Ecclesiæ Ministris inde excludi possint, ut est certa sententia cum Haunold. *Tom 6. tr. 1. n. 272.* per *cap. inter alia de Imm.* neque à iudice sæculari inviti inde queant extrahi *L. 2. cit. tit. Cod. de his. qui ad Eccl. ibi: sancimus nemini licere ad Sanctas Ecclesias confugientes abducere, sed insuper deficientibus bonis propriis ab Ecclesia sint alendi, (uti Glossa colligit ex L. presenti §. sanè Cod. cit. Tit. in cuius fine cum servorum ad Ecclesias fugientium diuturnior mora cavenda jubeatur, subjungitur: ne Dominis obsequia justa denegentur, & ipsi per incommodum Ecclesiæ egentium, & pauperum alantur expensis)* usque dum in eos feratur sententia, quæ cum tantum esse possit Medicinalis, sine magna difficultate subiri poterit. *si vero non deprehendantur* jam obtinuerunt finem suum; tui iterum, cum magno interim Ecclesiæ dispendio, ergo nullibi comodius est furari, quam in Ecclesia. in hac demonstratione multum sibi applaudunt hujus sententiæ Patroni. eo magis, quod.

VI. Sententia Adversa magis præjudicet Ecclesiæ, quam profit, ergo 28
non est tenenda. *probant. Ant.* fures plerumque gnari se tam dextrè in Ecclesiis furari posse, hanc furti speciem frequentius exercebunt, eas interim Ornamentis pretiosissimis exuent, quæ dum sæpius ingenti constant pretio, Ecclesiæ inde lu- tuosissimum damnum sentiunt, & insuper alimenta eis præstare tenentur.

VII. Non est absurdum admittere extensionem Criminum exceptorum 29
si ibi inveniatur majoritas, vel etiã identitas rationis, ob quam illa excepta sunt, uti de identitate rationis etiã in materia odiosa admittunt plurimi CC. & cum Panormit. *in cap. ult. de rescript. n. 10. & 11.* Covarruv. *in cap. alma. Mater p. 2. §. 4. n. 7* Suarez. *de LL. Lib. 6. c. 4. n. 2. & seqq.* in terminis docet Magnif. P. Franc. Schmier *jurisprud. Can. Civil. Tom. 1. Tract. præamb. cap. 3. sect. 2. §. 4. n. 74. & 84.* ex ratione: quod stante omnimodâ quasi rationis identitate, prudenter inferre possimus quod Legislatoꝝ Legem pœnalem non imprudenter ordinaturus à sua dispositione non voluerit excipere personam aut casum sub ratione legis quasi necessariò contentum; imò debet fieri extensio etiã in legibus odiosis & pœnalibus, si aliàs inde absurdum sequatur, uti exponunt DD. in *Reg. 15. in. 6.* verbi gratia: incommodum Ecclesiæ vel Reipublicæ &c. uti casu quod

prohibita esset exportatio frumenti, ne Status affligatur penuriâ, utique etiam prohibita censetur farinae exportatio ut habet sententia Probabilior cum P. Vincent. à Castro Franco. *in citanda declaratione regularum Juris in 6. reg. 88. n. 4.* licet lex sit pœnalis. eo quod etiam ibi reperitur ratio, quæ in prohibitione exportationis frumenti militat, & aliàs absurdum sequeretur. Sic etiam licet Filius ob plures, quam 14. in *nov. 115.* relatas causas exhæredari nequeat, tamen earundem aliqua etiam extendi poterunt ad casus alios, si in illis inveniatur identitas, vel majoritas rationis, uti tenent Fachin. *L. 1. Contr. c. 78.* Manz. *tr. de test. Tit. 10. q. 9.* Struv. *syntagm. jur. Civ. exercit. 32. Th. 33.* & ibid. Petr. Müllerus *in not. rationem addens*: quod aliàs absurdum sequeretur, & daretur Materia liberis Parentes offendendi impunè cum multò plures alias ingratitudines, & impietates adversus Parentes committere, sine metu exhæredationis possint. Gomez. *Tom. 1. resolut. 11.* Gail. *l. 2. observ. 95. n. 17.* Mynsing. *cent. 6. obs. 31.* & alii innumeri: exemplum dant in casu, ubi Filius cum propria Matre negotium habuit. Menoch *L. 2. de arbitr. judic. cent. 3. casu 277.* Georg. à Widmont *ad ff. tit. de exhæred.* Prænob. D. Crist. de Chlingensp. *Inst. eod. q. 9. obt. 1.* cum ibi major inveniatur ratio, quæ legis latorem movit, ut filium exhæredari patiatur, si Novercæ se immiscuerit. quorsum facit *L. 12. ff. de LL.* ubi dicitur non posse omnes Articulos legibus comprehendere, atque illum, qui jurisdictioni præest, ad similia procedere, & ita jus dicere debere. Ergo etiam id fieri poterit in nostro casu censendum enim est non expremum sub expresse contineri *l. nominis & reiff. de V. S.* & legem solum declarari per subjectum exemplum, uti innumeri DD. explicant *cap. fin. de Imm.* juxta Doctrinam Baldi *in l. quamvis in pr. ff. de Fide Commiss.* & ita, si P. Wiestner credam, argumentatur Sarpus *de Jur. Asyl. cap. 5.* Gambacurta *de Immunit. l. 15. cap. 18.* &c. potissimum, cum aliàs absurdum sequeretur, si extensio non fieret, hoc nimirum: quod immunitas in Ecclesiæ præjudicium vergeret; uti supra ostensum est. contra *Reg. 61. in 6. ibi: quod in gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum.*

31 VIII. Immunitatis privilegium coarctandum potius est, quàm ampliandum utpote noxium bono publico, cujus interest delicta puniri, & reos condignè mulctari; Audiamus Eminentiss. Card. Lucam, qui *in suis Miscellaneis Discursu de Immun. 2. n. 6.* ita discurret. *Ecclesiastici scriptores, Canonista, & Morales indiscretè magis forsàn, quàm par est, hanc immunitatem Zelantes ejusque favorem nimium ampliantes adeo subtiliter casuum exceptorum verificationem desiderant, ut ea ferè nunquam juxta eorum sensum dentur.* pergit *cit. loc.* Purpuratus Author *n. 9. largè contrà delinquentes potius in dubio procedendum videtur, non autem amplectendus Ecclesiasticorum præsertim Moralium Zelus ut in dubio pro Immunitate respondendum sit, quoniam in concursu boni publici & privati primum est preferendum atque in dubio pro eo decidendum.* & hoc verissimum est, Immunitas enim solummodò favorabilis est in hoc, ne contra reverentiam Ecclesiarum per potestatem laicalem indebita fiat reorum extractio uti probant. *Can. Antiquitus Can. 17. q. 4. Can. de raptorib. caus. 36. q. 1. & cit.*

cap. inter alia de Imm. non autem favorabilis est, si agatur de Crimine excepto, cum interfit Republicæ delinquentes. puniri text. & DD. in l. ita vulneratus ff. ad l. aquil. l. 2. Cod. quando unicuique se &c. l. si operis Cod. de pen. id quod etiam advertit Ant. Faber. ad tit. Cod. de his qui ad Eccles. confug. def. 1. ibi quotidianis rerum experimentis compertum est, nihil posse dici, aut constitui periculosius aut perniciosius, quam si sceleratis hominibus liberum sit fugiendo ad Ecclesiam effugere Laici coercionem. sicut enim præmia benè meritis & virtuti, sic peccatis pœna, & supplicia nocentibus debentur Cicero L. 1. de Natur. Deor. & maxima judicum cura sit, ne maleficos patiantur vivere, exod. cap. 22. v. 18. nec supreme, ac æternæ Majestati à justitia sacerdotibus majus sacrificium, & pinquior hostia offerri potest, quam si qui in suam, & aliorum perniciem debacchantur, competenti vigore compescantur, uti pulchrè loquitur Can. quali nos. 23. q. 5. Ita hujus sententiæ Patroni zelosè perorant.

Sed tanta non videntur hæc argumenta, ut ingenuum Themidis Alumnum 32 à communi Canonistarum tramite desistere faciant. quare salvâ in omnibus Authoritate plurimùm mihi colendi Domini Professoris de Chlingensperg, sententiam contrariam, omni quippe juri maximè consentaneam, amplecti lubet, atque contendere furem istum immunitatis privilegio gaudere. sequentibus motus argumentis.

I. Peto ex ipso Bullæ Gregorianæ contextu. quæ cum fusiùs narrasset 32 causas gravissimas, quæ summum Pontificem Gregorium ad condendum eam impulerint, omniâque privilegia quomodocunque etiam ad pacem, & quietem publicam ex urgentissimis causis à Gregorii Antecessoribus eorùmque Legatis concessa revocasset, subjungit, se velle omnes controversias sublatâ penitus differentiâ ad unam tantum formam reducere & moderari ergo S. Pontifex censetur solummodò voluisse excludere numerata à se statim 8. delicta & in hibuisse DD. omnem in iis extensionem. consequentia ex Bullæ textu tripliciter suadetur. I. Quòd libertatem sæcularium NB. in interpretatione privilegiorum sibi 34 hætenus concessorum usurpatam restringere, & immunitatem à luculentis Judicum, & Præfectorum injuriis per protensum extensionis, & ampliationis jus, Ecclesiæ illatis præjudiciis vindicare voluerit, uti patet ex cit. Bulla ibi: quia plerique eorundem Principum Ministri ex hoc ipso illa (privilegia) diversimodè etiam latius, quam par erat, & ad suum libitum NB. interpretandi occasionem arripuerunt, illisque abuti caperunt, subortam esse non mediocrem in aliquibus locis libertatis & immunitatis Ecclesiastica perturbationem, & occasionem &c. non restrixisset autem S. Pontifex libertatem interpretandi, si adhuc locus daretur interpretationi ex majoritate vel identitate rationis, ergo interpretationi locus amplius nullus erit. DD. enim indies plura, & plura crimina exciperent, in quibus vel umbram rationis invenirent. nec planè S. Pontifex intentionem suam consequeretur, cum illico, & sine ullo labore ex variis libris demonstrare vellem, ultra 20. delicta præter ea, quæ Bulla exclusit, ab Interpretibus asylo privari, & totidem adhuc inter quoddam temporis intervalum excludenda fore sanè argurarer. Suadetur II. S. Pontifex in cit. Bulla 35

ademit omnibus illa privilegia, ut ut multiplicatis vicibus approbata, quæ permiserunt delicta à jure Canonico, vel aliàs aſyli privationem inducentia, ad alia delicta etiam ex cauſis *urgentiffimis*, ac *neceſſariis*, & *equipollentibus ex paritate, identitate aut majoritate rationis* extendere, uti deprehendes in cit. Bulla; ergo S. Pontifex prudenter præſumi nequit, voluiſſe concedere, ut præter §. delicta ab ipſo *solummodò* excepta, & in *unam tantùm formam* redacta etiam à DD excipiantur adhuc alia, ex *paritate, identitate, aut majoritate rationis*, cum nemo id cenſeatur largiri, cui mox antecederet derogare voluit. *arg. reg. 84. in 6. & l. eam que. Cod. ſi mancipium. Suadetur. III.* & evidentiffimè per hoc, quod S. Pontifex omnes Judices, etiam S. R. E. Cardinales ſecundùm hanc constitutionem tantùm judicare voluerit, iisque circa Bullam ſuam, & contenta, omnem interpretandi licentiam ademerit, ibi: *ſublata eis, & aliorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate* quid clarius? hoc non contenta adhuc Bulla in f. ita pergit: *qua omnia & ſingula quatenus præmiſſis in aliquo adverſentur, aut NB. plures, quàm ſuperius expreſſos caſus contineant auctoritate &c. perpetuò tollimus, & abrogamus ac ad terminos præſentis constitutionis, quoad ſuperius deſcripta duntaxat reduci-mus.* &c. Ex quibus omnibus manifeſtè eruitur caſus §. relatos à Pontifice *tantùm* exceptos interpretationem & extensionem non admittere. *Peregr. de Imm. cap. 16. n. 44.*

36 II. Id patet ex *cit. ſep. cap. inter alia. de Imm.* ibi: *quantumcunque gravia maleſicia perpetraverit, non eſt violenter ab Eccleſia extrahendus*, quibus dein ſubjiciuntur aliquæ exceptiones, quæ firmant regulam in oppoſitum, quoad caſus non exceptos *l. 12. §. 43. ff. de fund. inſtructo l. ex eo ff. de teſt. cum, & is, qui quædam excipit, de cæteris accuratiùs cogitaſſe videatur. l. 12. ff. de judic. l. 4. §. ſin. ff. de penu. leg. P. Wieſtner cit. tr. Part. 4. art. 9. n. 3.*

37 III. Bulla Gregoriana octo ibidem relatos caſus ab Eccleſiaſtica Immunitate excludens, eſt pœnalis & odioſa, privans illorum ſcelerum reos à beneficio immunitatis, jure gentium, Civili & Canonico aliàs ipſis con-ceſſo, ſed lex pœnalis ejuſque pœna, propter paritatem, identitatem, aut etiam majoritatem rationis regulariter nequit extendi ad Perſonas, cauſas, aut caſus non expreſſos, ergo Bulla cit. nequit extendi ad crimen furti ab ea non exceptum, etiamſi in eo (quod tamen negari poſſe, poſtea videbitur) inveniretur paritas, vel identitas rationis, ob quam alia §. Crimina aſylo excluſa fuère. *Neque dicas* hanc legem non eſſe odioſam, ſed favorabilem; cum è bono Reipubl. ſit, ut pauciora crimina dentur, quæ noxiò hoc eidem aſylo gaudeant & in dubio potius Lex judicanda ſit favorabilis, quia de Principe potius beneficium, quam odium præſumendum eſt: *Suarez de LL. lib. 5. cap. 2. n. 13.* nam Reſp. in æternum evinci non poſſe Gregorianam Bullam quo ad certorum criminum exceptionem non eſſe odioſam *ſaltem principaliter*; licet etiam concedi poſſit, eam ſecundùm quid ſecundariò, & per accidens eſſe favorabilem bono communi. Difficile quidem eſt diſcernere utrum lex ſit odioſa, an verò favorabilis, & Doctores in hac Quæſtione in tot abeunt ſententias, ut vix unus alteri aſſentiat. *aliqui enim aſſerunt*

ferunt legem illam esse absolute odiosam quæ, alicui affert gravamen, etiam si aliis favorabilis sit, nam cum bonum ex integra causa, sit, absolute favorabilis dici non potest, bene verò odiosa; sed displicet hæc doctrina, cum sic omnis Lex deberet esse odiosa, ut patet consideranti; cum omnis Lex gravamen imponat, v.g. Lex Tributorum, privilegiorum, pœnalis, quæ Principi, Privilegiato, Reipublicæ &c. sunt favorabiles, odiosæ vero subditis, Juribus, & reis &c. *alii* dicunt præcise ad legis intentionem respici debere, sed hæc cereo velut naso ab omnibus in quamlibet sententiam ducetur. Igitur melius cum Sanchez. *l. 1. de Matrim. D. 1. n. 4.* Covarruv. *2. var. c. 11. n. 5.* La Croix de LL. *n. 620.* in discretionem, utrùm Lex sit principaliter odiosa, utrùm verò favorabilis? duas regulas observandas esse judico. *I.* Est ut spectetur materia præcepta, quæ si conveniens sit his ac optabilis, quibus Lex præcipit, favorabilis est censenda, si autem onerosa sit, censetur odiosa. ita solide discurret. Claris. P. Söll SS. Can. Dilingæ ante quosdam annos Professor *in tr. de scientia LL. p. 1. cap. 2. §. 1. n. 73.* *II.* Est, ut inspiciatur mens & voluntas Legislatoris, qui si principaliter intendat gravare partem, Lex erit odiosa, si vero largiri beneficium, dicitur favorabilis Haunold. *tr. proem. n. 7.* Clariss. PP. Pichler. *ad Tit. de Constit. n. 26.* Schmaltzgr. *eod. n. 5.* Certum autem nunc est Bullam Gregorii ex utrâque assignata regula, dici debere principaliter odiosam: nam & materia præcepta, scilicet: Reorum ex asylo dimmissio, est onerosa his, quibus ea præcipitur, uti patet; & insuper voluntas Gregorii intendit principaliter gravare reos, eosque privare beneficio, gentium, Civili & Canonico jure, ipsis concessio, ut patet ex verbis Bullæ, quæ hic allego: *ita tamen, ut quando presens temporum calamitas & nimia quæ jam invaluit perversorum hominum malitia id exposcit, aliquid etiam ad terrorem delinquentium & ad coercenda eorum facinora, ultra id, quod prisca Majorum nostrorum Disciplina, & vetus SS. Canonum norma præscripserat, congruâ moderatione adhibitâ permittamus. &c.*

Quod autem lex odiosa & pœnalis nequeat extendi ad casus similes, **38** licet in iisdem paritas, identitas, vel etiam majoritas rationis inveniat, communis est DD. cum Suarez *de LL. lib. cap. 3. n. 5.* Barbosa *axiomat. verb. pœna à. n. 7.* Gutierrez. *Can. Q. 9. 9. l. 1. cap. 42. à. n. 30.* Clarissimis PP. Pichler ad cit. *Tit. de constitut. n. 60.* Schmaltzgr. *eod. n. 48.* idque desumitur tum *ex cap. in pœnis 49. de R. I. in 6. & l. factum cuique §. in pœnalibus ff. de R. I.* tum pariter quia odia restringenda sunt, & favores ampliandi *per reg. 15. in 6.* rationem adhuc aliam dat P. Schmaltzgr. *n. 48.* scil. *quod ratio legis non sit lex,* licet enim ratio, quæ legislatorem pro hac casu movit, ad hoc, vel illud statuendum eum etiam movere *potuisset* ad idem statuendum in simili casu, potuit tamen etiam non movere, vel quia id noluisse, vel quia id ex re sua non iudicasset, uti argute advertit Castro-Palao *tr. 4. Disp. 5. punct. 3. §. 4. n. 3.* & hujus doctrinæ exempla varia in jure assignantur à Delbene *cit. loc. sect. 3. a. n. 7.* Sic enim, licet excommunicatio statuta sit in religiosos sine licentia Parochi extremam unctionem, vel Eucharistiam ad ministrantes, aut Matrimonio assistentes *Clem. 1. de privileg.* eam tamen excommunicationem religiosi non in-

currunt si alia Sacramenta sc. Baptismum, & pœnitentiam sine Parochi licentia fidelibus dispensent, ut habet communior cum Gloss. in cit. Clement. & P. Vincentio Taccino de Castro franco in compendiosa declaratione Regularum juris Canonici in 6. in Reg. 15. cap. un. resol. 1. n. 7. pag. m. 213. sic licet excommunicationem Canonis, si quis suad. Diab. 17. q. 4. etiam incurrat ratihabens occisionem, vel gravem percussionem Clerici, per cap. cum quis. de sent. excomm. in 6. à ratihabente tamen homicidium, vel mutilationem non incurritur irregularitas, ut plerique DD. docent ad tit. Decretal. de homicid. P. Wiestner n. 62. Reiffenstuel. n. 48. Schambogen n. 15. Zoes. n. 22. Gonzalez in cap. 11. eod. Tit. n. 5. Pirrhing. n. 28. licet dissentiant varii cum Molin de 7. & 7. 10. 3. D. 33. membr. 4. n. 3. Rursus. sic licet eligentes scienter indignum ad Episcopatum sint ipso jure suspensi per triennium à beneficiis Ecclesiasticis, quæ habent in illa Ecclesia quam offenderunt eligendo scienter indignum c. 7. de Elect. c. 37. eod. in 6. hæc tamen pœna ad eligentes scienter indignum ad Prælaturas, vel beneficia inferiora neutiquam extenditur, uti notat Clariss. P. Pichler. ad Tit. de Elect. n. 43. sic Clericum abutentem scœminâ aut bestialitatem committentem non incurrere pœnas Pii V. contra Clericos Sodomitas, statutas cum communiori statuit Barbos. Collect. Tom. 2. l. 5. Tit. 31. c. 4. n. 10. quamvis ibi vigeat ratio gravioris delicti. iterum: sic probabilius videtur Excommunicationem contra ingredientes in Monasteria Monialium sub licentia pretextus à Gregorio XIII. latam non incurri ab iis spectato jure communi qui ingrediuntur ex alia causa quâcunque, sed absque prætextu licentiæ. & similia plura; quæ legi possunt apud cit. P. Vicent. de Castro franco. & alios ab ipso cit. DD. Ratio omnium redditur ista, quia constitutiones hæ sunt pœnales, quæ nequeunt extendi ad casus similes ex paritate rationis vel etiam identitate per cit. reg. 15. n. 6. c. 22. & c. Tua de decim. L. cum quidem ff. de lib. & posthum. Ratio Rationis assignatur à Reginald. Tom. 1. in praxi. l. 13. 25. sect. 1. n. 262. quod lex pœnalis pendeat præcipuè à voluntate legislatoris & licet ratio dictet crimina esse puniendâ, non convincit tamen tale vel tale crimen hoc vel illo determinato modo puniendum esse. Plura dicentur infra in solutione object 7.

39 Et hanc sententiam unanimi calculo propugnant omnes communiter TT. & CC. cum Delbene de Imm. & Jurisd. Eccl. cap. 16. dub. 24. sect. 1. n. 1. pulchrè Haunold. Tom. 6. tr. 1. n. 235. Diana resol. moral. part. 1. tr. 1. resol. 1. & 17. Illustriff. Præpos. Frising. Tom. 1. consil. 22. n. 35. Mar. Ital. l. 1. c. 5. §. 3. n. 18. Farinac. append. Imm. c. 16. n. 227. Palao tr. 11. D. un. p. 6. n. 10. Card. Tusch. V. immunitas concl. 59. Barb. l. 2. Jur. Eccl. c. 3. afferens Declarationes varias. Zoes ad tit. de Imm. n. 20. Schambogen n. 37. P. Wiestner n. 130. & in cit. sep. tr. de jur. asyl. p. 4. Art. 9. & 10. n. 13. P. Engel. ad eund. tit. n. 18. König n. 10. Clarissimi PP. Pichler n. 20. Schmalzgr. n. 200. & 261. P. Ægid. Ranbeck. in sua Panoplia cit. Disp. 4. c. 6. Coroll. 6. Magnif. P. Franc. Schmier tr. de jur. Eccl. c. 4. n. 45. citantur etiam Alexand. Sperelli decis. 95. n. 11. Pereg. de Imm. c. 6. n. 23. & 24. Wagnereck, Gonzalez, Fagnan. ad cap. inter alia de Imm. & alii plurimi, quorum si censum solummodo levissimum insti-
tue-

tuerem, centuriam illico in medium facillimè adducerem Restat nunc, ut ad-
versariae opinionis fundamenta subvertam, quæ si ritè considerentur, unico
quasi ictu disjici poterunt. etenim ad.

I. Resp. tripliciter *I. n. Ant.* hanc unicam præcisè esse rationem ad hoc, 41
ut occidens, vel mutilans in Ecclesia ab ejus asylo penitus excludatur. quod ta-
lis censeatur spe immunitatis deliquisse, sed quod S. Pontifex hac ratione motus
statuerit, eum non debere gaudere asylo, & hinc *tota* exclusionis ratio pendet,
& sita est in *voluntate* S. Pontificis, qui utique tempore constitutionis factæ
non censendus est ignorasse, etiam alia adhuc superesse crimina, quæ in Eccle-
sia patrari solent, & exclusionem ob eorundem enormitatem, & frequentiam
pariter mererentur; sed quia dictus Pontifex omnia criminum asylo exclu-
dendorum capita *ad unam formam* reducere voluit, *demptâ interpretationis li-*
centiâ hinc ejus voluntati planè erit acquiescendum. Resp. II. iterum *n.*

Ant. quod hæc unica ratio fuerit, quæ movit S. Pontificem ad statundam
asyli privationem in homicidio; potuerunt enim esse & fuerunt meò
judicio adhuc aliæ, sc. quod homicidium in Italia frequentius in Ecclesiis com-
mitti solitum fuerit: quod longè indecentius & ab humano consortio, nè
dicam Christiano magis alienum visum fuerit, homines in templis Deum ado-
rantes, insperatò vel non armatos, interficere, quam alia quæcunque crimina
perpatrare, &c. aut aliæ, quæ nos forsitan latent, & ex circumstantiis tum tempo-
ris existentibus desumptæ. Resp. III. *T. Ant.* quod hæc unica ratio fuerit, 42

quæ movit S. Pontificem, & simul, quod etiam hæc ratio reperiat in nostro
casu, tamen negatur consequentia, quia, ut supra dictum est in materiis odiosis,
& legibus pœnalibus (qualis hæc nostra Bulla est,) non admittitur extensio
casuum etiam propter identitatem vel majoritatem rationis, ratio enim legis
non est lex. & concedo penitus hanc rationem etiam S. Pontificem movere
potuisse, ut asylo excluderet furantes in Ecclesia: comittentes in ea ad-
ulterium, Virginum raptores &c. sed quod ratio hæc defacto eundem non mo-
verit, ferendum est, quia non mutas.

Ad id, quod additur, scil. quod ad homicidam immunitate privandum 43
requiratur tanquam *Conditio sine qua non*, ut delictum spe immunitatis com-
missum fuerit. Resp. etiam hoc contra Gutierrez *Q. Q. civil. l. 3. q. 1. n. 17* Fa-
rinac. de *carcerib. q. 28. n. 54.* &c. communius negari, cum hæc præsumptio,
quod cædes facta fuerit sub spe immunitatis sit juris, & de jure, non
admittens probationem in contrarium, uti volunt Layman. *Th. moral. l. 4. tr.*
9. c. 3. Haunold. *Tom. 6. tr. 1. n. 202.* Delbene *sect. 4. n. 6.* P. Schmalzgr. *ad*
cit sep. tit. n. 205. P. Wiestner *eod. n. 123.* Zoes *n. 2.* Schambogen *n.*
27. & licet S. Pontifex ad homicidas in Ecclesia occidentes ex asylo
excludendos, specialiter motus sit ab iis, qui sub spe immunitatis mutilant
vel occidunt, ex hoc tamen rursus non sequitur, alios sub tali spe non
occidentes, non excludi, cum sæpe ad condendam legem Universalem
non moveat ratio universalis: *ratio rationis* est, quod sicut de reis aliò-
rum criminum sic etiam de homicida textus loquatur indistinctè, & genera-
liter,

liter, quòd autem ratio talis adjuncta sit, id solùm ideo factum esse putem, quia potissimum continget, tales id ipse immunitatis facere. Aliam adhuc rationem subministrat P. Schmalzgr. cit. loc.

44 Ad II. N. committentes homicidium propè Ecclesiam in ejus v. g. atriis, scalis &c. excludi debere, cum Magnif. P. Franc. Schmier *cit. loc. p. 3. cap. 4. n. 40.* Illustris. Frinsing. Præposit. *Tom. 1. conf. 22. n. 19.* Suarez. Peregrin. Delbene, & aliis, quos citat, & sequitur P. Schmalzgr. *cit. loc. n. 210.* ex ratione: quòd solum homicidium, & mutilatio, si in *ipsis Ecclesiis earumve camerariis* committatur, exclusa sint, quæ particula *ipsis* personalissima est, interius Ecclesiæ spatium solummodò demonstrans. Et licet in *Can. si quis antiquitus d. & Can. si quis in atrio. 7. & Can. quisquis 21. caus. 17. q. 4.* delinquentes ante fores, & propè Ecclesiam censeantur in ipsa Ecclesia delinquere, id tamen non procedit in nostræ Bullæ casu; cum ea sit odiosa, & consequenter verba ibidem strictè sumenda. Ad id quod additur de constitutione moderni S. Pontificis dico verum quidem esse, rationem hanc eundem unicè movere potuisse, sed quod non moverit, mihi sufficit.

45 Ad III. Resp. per citt. *Can.* plus non probari, quam furtum Sacrilegum crimen esse longè atrocissimum & hinc imploratum S. Pontificem invitum vix se præbiturum fore, in concedendo privilegio, reum violenter extrahendi, vel etiam largiendo generali indulto ad extrahendos Ecclesiis fures, casu quo hoc delictum in cujusdam territorio frequens nimium esset. Non autem exinde eruitur, eos *de jure* ex asylo violentes extrahi posse, aliud enim est esse indignum asylo, & aliud eodem esse exclusum. Indigni eo etiam sunt sodomitæ, Blasphemi, Simoniaci, & tamen plerique ex Adversariis eos asylo non ejicient. Dein licet extractio furum per *citt. Canones* (quod tamen falsum est) fuerit permessa, iis tamen per novissimam Gregorianam Bullam utique derogatum esse, nemo est, qui ignorat.

46 Ad IIII. nego hoc incredibile esse, cum id satis clarè, & in terminis manifestis verba Bullæ exprimant; & certò, potuerunt esse rationes aliæ fortè nobis incognitæ quæ S. Pontificem moverunt, ut hanc potius speciem delicti in Ecclesia patrati, quam aliam, exciperet. Nec potest censi solummodò ad rationem adjectam, *quia tales spe immunitatis delinquant*, & non ad ipsum homicidii crimen respexisse, aliàs enim uti benè advertit P. Schmalzgr. *n. 200. in f.* S. Pontifex Ecclesiarum Prælati occasionem dedisset graviter errandi, dum putarent solam mutilationem & homicidium in Ecclesia commissum ab asylo excludi, cum tamen aliàs eidem longè planius & facilius fuisset, paucis mentem suam exprimere, dicendo: *excludi volo delinquentes in Ecclesia.*

47 Ad V. & quidem aliquorum Principalem rationem. Resp. absurda ex mea sententia illata minime sequi, nam si fures in Ecclesia deprehendantur *ius exigat reos immunitate & asylo gaudere* cujus dispositioni in omnibus assurgamus oportet. Si vero non deprehendantur; superi, quis dicet eos illic esse tutos? An ergo omnes fures in flagranti deprehenduntur, & non è contrario plurima delicta sensim se ipsis, vel per viam inquisitionis deteguntur? Dilemma
ergo

ergo hoc, quod ab adversariis ad hominem, & indissolubile esse, specioso fucō ostentatur, planè non concludit, nec furem vitæ suæ amantem, facilè invitabit ad furandum in Ecclesia, præsertim cum semper in periculo sit, nè à S. Pontifice concedatur licentia ipsum extrahendi.

Dein neque universaliter verum est membrum primum, Gaudet enim ⁴⁸ quidem immunitate, sed non perpetuò, cum ut dictum est, facillimè ex indulto Pontificio extrahi possit; item hoc argumentum probaret nimium, omnibus enim delictis; quæ in Ecclesia fieri possunt, facilè applicatur, sed & sicut in nostro casu facillimè solvitur. Occasio enim delinquendi, quam ex asylis, hominum malitia aliquando sumit, per accidens est, cum eam Ecclesia ob iustas causas permittat, adeo tamen non intendat, ut potius quantum in ipsa est, mallet nullum à quoquam contra Deum crimen patrari; uti cum Delbene *cit. tr. cap. 16. dub. 2. à n. 9.* pluribus declarat P. Ranbeck. *in cit. Panopl. disp. 2. cap. 2. per tot.*

VI. Nimium imbecillis est, nam *Resp. I. T. totum & N. consequentiam* ⁴⁹ Argumentum retorqueo immunitas etiam quo ad alia Delicta Ecclesiæ & ejusdem Patrimonio non est favorabilis cum reos ad se confugientes teneatur alere, ergo ista planè exulabit. *Resp. II. n. supp.* quod immunitas debeat spectare bonum temporale Ecclesiæ, sed honorem & reverentiam solummodò habitationis Divinæ, & specialem cultum præsentis Sanctissimi debitum. Et hinc incom- ⁵⁰ moda, quæ forsàn per accidens Ecclesiæ inde nascuntur in amittendo ejusdem decore, & ornatu subinde pretiosissimo hac in materia non curantur, sicut nec alimenta confugis reis ad longum subinde tempus præstanda æstimat Ecclesia misericordiæ Mater, cujus tutelæ dum Confuga se comittit, æquum omninò est, ut ista pro sua in miseros pietate, eum non derelinquat, ne inediâ, & necessariorum defectu coactus sæculari potestati se cogatur tradere.

Advertendum tamen benè est, Ecclesiam ad præbenda confugæ alimen- ⁵¹ ta tantum teneri in subsidium, prius enim, si ipse reus (quod tamen valde rarum erit) vivendi mediâ habeat, ex suis, se alere tenetur, uti cum sylvestro, & aliis communiter tenet P. Wiestner *cit. tr. part. 5. art. 3. n. 9.* si ea deficient, consanguineis onus eum substandi incumbet. Quod si & horum aliorumque amicorum (quorum libertati Princeps sæcularis nequit limites ponere per *cit. leg. præsent. Cod. de his qui ad Eccl. &c. ibi: nec patimur, ut eis aliquid victualium, rerum aut vestis negetur, vel requies*) subsidium deficiat, Ecclesia primum subvenit Haunold. *cit. tr. 1. n. 247.* Insuper bene notat Panopliâ ⁵² Patris Ranbeck *disp. 4. cap. 5. n. 43.* reum cogi posse ad serviendum, & laborandum in commodum Ecclesiæ siquidem possit, & aliàs solitus sit laborando sibi victum quærere, nè immunitas ipsi sit ansa otiandi, neque Ecclesia grave inde nimis incommodum sentiat, cum id facili ratione sit compensabile, quo tamen in puncto Ecclesias non debere esse nimium rigorosas pariter monet. *cit. loc. n. 9.* cum ea potius mansuetudinem, & liberalitatem, quam avaritiam præ se ferre debeant. Et præter hæc omnia reus quòque ad restitutionem alimentorum, si fortè ad pinquiorem fortunam venerit, obligabitur, cum Eccle-

fia præfenti folùm neceffitati fubveniffe, non autem donaffe præfumatur. S. Thomas, *quodlib. 5. art. 17.* P. Haunold *cit. tr. n. 247.* P. Franc. Schmier *cit. cap. 4. n. 5.* P. Wiestner *ad Tit. Decret. de Imm. n. 153* P. Schmalzgr. *cod. n. 301. in f.* P. Ranbeck. *cit. loc.*

54 Ad VII. T. quod ob *omnimodam* identitatem poffit fieri in lege pœnali extenfio. debet autem ea effe *omnimoda*, & ut ex citt. DD. folidè, uti amat, advertit. Magnif. P. Schmier *allegat. loc. n. 74. talis* requiritur quæ non folùm effe adæquata, quoad omnes cafus, fed etiam quafi intrinfecca, feu cum *neceffaria* omnium cafuum connexionem, ut contra iuftitiam: prudentiam vel rationem pugnaret, unum cafum fine altero præcipere vel prohibere; quod à me nunquam negatum effe putem; Quis autem fanæ mentis homo afferet talem rationis identitatem effe inter exclusionem homicidii & furti? è contrariò fuperius n. 14. demonftraffe me memini, aut planè nullam rationis paritatem hic intercedere (quia tota exclusionis ratio in voluntate *Gregorii Pontif.* fita effe) aut multum difformem, cum inter utrumque cafum ratione frequentiæ aut enormitatis, lata adhuc fit differentia. Ad fummum igitur concedere valeo *aliquam* & eam valdè tenuem hic inveniri rationis paritatem, paritas autem in lege odiofa non facit, quod ad fimiles cafus extendi poffit; fed convincit unicè, quod legislator, fi voluiffet, cafum omiffum exprimere potuiffet, non autem quod de facto voluerit. Imo uti bene advertit laudatus Magnificus Author *cit. loc. n. 71.* cum quælibet vel minima diffimilitudo fufficiat, ad reddendam Difparitatem inter cafum unum aut alterum, eaque facile fit reperibilis, periculofum effe ex hac fola ratione legem ab uno cafu ad alterum (præfertim in pœnalibus) fub verbis nullatenus comprehenfum ampliare; id quod duabus instantiis ex iure Canonico petitis pulchrè illuftrat. *Ad instantiam* à caufis Exhæredationis petitam. Resp. rectius alios meo iudicio etiam in iis extensionem negare & communiùs & veriùs cum *Zoëf. ff. tit. de lib. & poftb. her. infl.* Bachov. *ad Treutl. Vol. 1. difp. 13. Th. 8. lit. D.* Harprecht. *ad §. fin. Infl. de exhæred. lib.* Magnif. D. Verlohner *in differt. de mod. fucced. ex testam. art. 5. Q. 2. n. 4.* Haunold *Tom. 2. tr. 6. cap. 7. contrav. 5.* quia etiam *nov. 15.* effe odiofa infuper ita habens: *ut præter ipfas (caufas) nulli liceat ex alia lege ingratiitudinis caufas opponere.* Et fic paritas effe cum noftro cafu. Faciliùs tamen adhuc admitterem etiam filium Matri fe immifcentem exhæredari poffe, non quia ibi paritas, aut majoritas rationis adefte, (hanc enim in pœnalibus nihil prodeffe exiftimo) fed quia Mater fub nomine Novercæ faltem latè comprehenditur, & fic in hoc cafu non fit extenfio, fed jam ab ipfo legislatore facta effe alterius cafus comprehenfio.

55 Ad probationes Resp. leges allatas non procedere in odiofis, præfertim, ubi legislator omnem interpretationis licentiam quibuscunque Iudicibus ademit; paritas etiam ex iure feudali communiter adduci folita non ftringit, idem enim etiam hoc in iure dicerem, fi expreffè contrarium in *cit. cap.* statutum non fuiffet, unde argumentum Sarpi, & Gambacurtæ facilè enervatur; declaratio enim in legibus odiofis non procedit, & legislator utique hic ad folos cafus
 excep-

exceptos respexisse videtur, id quod probationes adductæ ad oculum demonstrant. Absurdum ex nostra sententia illatum solummodò est imaginarium, & in quorundam malèferiatis ingeniis conceptum. Uti abunde demonstratum esse existimo.

Ad VIII Et communem aliquorum melodiam concedo, ob rationes allatas & communem etiam Canonistarum sententiam immunitatem, non esse nimis extendendam, nec, uti benè advertit Cardinal. Lucas cit. loc (quem & sic interpreto) subtilitati in casuum exceptorum verificatione nimis indulgendum esse, ne Ecclesia fiat *spelunca latronum*, & *fomentum Criminosorum* contra *Can. 23. q. 4.* Ex quo tamen minimè sequitur, immunitatis privilegium *bono publico* uti ajunt, *odiosum* strictè interpretandum esse, uti cum Delbene Barbof. Farinac. Mar. Ital. Ambrosin. Decian. tenet P. Haunold *cit. tr. n. 44.* P. Wiestner *ad cit. Tit. n. 42.* P. Schmalzgr. *n. 103.* P. Pichler *n. 8.* quia privilegium summorum Principum, præsertim utriusque Juris Corpori insertum est latissimæ interpretationis, ut habet Comm. DD. *ad Tit. de privil.* Bono publico autem, nisi nimium, & ultrà, quàm jura volunt, extendatur, immunitas non præjudicat, tum quòd etiam favor Ecclesiarum, & reverentia Ecclesiis debita contineatur sub bono publico, tum etiam, quòd reipublicæ felicitas tranquillitasque non exigat, ut nullum unquam (omnia enim delicta, nec Ecclesia protegit) delictum sit impunitum, alias enim asyla statuere, & peccantium misereri DEUS non potuisset, aut id malo publico fecisse dicendus foret, quod nec adversarii admittent; præterquam quod fidei Christianæ dedecus summum esset, Ethnicorum Aras, & falsorum Deorum delubra in dando criminosis asylo potiora fuisse Aris Christianorum templisque vero numini consecratis. Verum quidem est majus nullum sacrificium Deo Immolari posse, quam si nocentes debitis afficiantur suppliciis, sed hoc procedit, nisi Rei aliunde ex causis æque gravibus gaudeant immunitatis privilegio; Si tamen adversæ sententiæ Patroni, ut videntur, discursum Eminentissimi Card. Lucae nimium urgerent; reponerem, illum neutiquam semper oracula fudisse, & ut abstineam à gravibus censuris, quas in suis *22. select. ad ff. præsertim in p. 1. Q. p. 5. Q. 9. n. 49.* in purpuratum hunc Doctorem (forsan non satis reverenter) vibrat Clariss. D. Gletle, præter alios SS. PP. unicum eidem oppono Augustinum, qui *serm. 5. de dedicat. Eccl.* sic loquitur: *grandem injuriam religionis, & divinitatis offensam esse, qualemcunque fugientem ad Domum Dei, à sacris liminibus id est de sinu Matris avellere, & arcem communis expugnare perfugii; sed fortè aliquis dicet, locus Sanctus Criminoso patere non debet: non est ita: hac enim inscrutabilis animi Argumenta non recipit Christus, qui pro impiis mortuus confugientibus ad se claudii aditum misericordiæ non permittit: qui Latroni fidem consentienti Paradysi claustra patefecit, reum à sacris adytis non vult excludi.* Viderint, ergo ii, qui immunitatem Ecclesiasticam omni, quo possunt, modo votisque avidissimis, sed nullo juris fundamento, deprimi anhelant, quomodo Doctrinam suam cum Sanctorum Spiritu concordent, eamque salvent à tot tantisque summæ Sedis diris & fulminibus in oses Immunitatis Ecclesiasticæ per varia Decreta, in specie Bul-

58 lam Cænæ latis, & omni anno renovari solitis. Si adeo inter sit boni publici certum flagitium ob ejus enormitatem vel frequentiam asylo non gaudente, adeatur S. Pontifex, qui ad statuendam criminis exceptionem, & violentam etiam Rei extractionem permittendam vix erit difficilis. Et sic Serenissimum Coloniae Electorem, & Archiepiscopum, Principem ac Dominum meum Clementissimum non multis ab hinc annis privilegium à sede Apostolica impetrasse memini, vi cujus militiæ defectores ad Ecclesias frequenter adeo refugere solitos, ab earum Antistibus & monasteriorum Prælatibus repetere, vel si nolint ex iisdem extrahere altèfatæ Serenitati permittitur.

59 Sed quid, si in Concilio Romano per citat. sup. n. 11. Bullam SSmi nostri, quæ emanavit Junii 1725. & incipit *ex quo divina disponente Clementia contrarium statutum fuisset?* videtur id sanè aliquibus. Pro fundamento adducunt. §. *excludimus pariter*, ubi sic habetur: *excludimus pariter falsificantes literas Apostolicas Ministros montis pietatis, vel alterius publici Telonii, aut Banci pro depositis Principis privatarumque personarum destinati (NB.) furtum, aut falsitatem in prædictis locis (Ecclesiis) committentes, cujus ratione arca pecuniaria ita minuatur, ut pœna ordinaria locus sit.*

60 Verùm enim vero ridiculam Bullæ hujus interpretationem! quis excitat. Text. *furantes in Ecclesia* immunitatis privilegio excludendos esse colliget? qualis enim sensus prodiret, si hanc, uti adversarii volunt interpretationem Bulla assumeret: *Ministros montis pietatis, vel alterius publici Telonii aut Banci &c. furtum in Ecclesiis committentes excludimus?* Cur Ministros Montis pietatis, aut alterius banci excluderet? & cur non omnes? Certe Ministri montis pietatis ad constitutionem hanc, si ea fures ab asylo repelleret, forent planè impertinentes. Bulla igitur unicè loquitur de Ministris Telonii, banci montis &c. in prædictis locis, hoc est, teloniis, bancis montibus pietatis &c. (non Ecclesiis, Quid enim hisce Ministris cum Ecclesia negotii?) furtum committentibus: Ratio quæ S. Pontificem ad excludendos hosce Ministros movere potuisset, hæc forsitan erit, quòd in dictis personis eorumque officiis, specialis requiratur fides, nè alias, aut piæ hominum intentiones in montibus pietatis per similia furta eludantur, aut etiam Commercium hominum (quorum non minima pars sunt banci publici) per horum furum proterviam turbentur, quæ ratio dum planè singularis est, non est extendenda ad furta quæ committuntur in Ecclesia; juxta dicta superius *in prob. ult.*

61 Et esto hocce Concilium Romanum statuisset furantes in Ecclesia ejusdem immunitate privandos esse, ab hac tamen mea sententia asyllum iisdem præbente ne vel latum unguem discederem, ex duplici hoc fundamento:

62 I. Est, quòd dictum Concilium tantum fuerit provinciale, aut nationale non Generale, ergo non obligat *consequentia* videtur irrefragabilis, etsi enim Concilio Generali, consensu, & authoritate S. Pontificis congregato & approbato (aliàs erit acephalum nulliusque roboris Magn. P. Franc. Schmier *jurisprud. Tom. 1. tr. 1. de jure legali cap. 4. sect. 2. §. 2. de potest. concil. n. 88.*) utique competat potestas statuendi leges pro universa fidelium Ecclesia uti constat

ex actis Apost. cap. 15. & ex cap. Canones 1. & 2. seqq. Dist. 15. it. ex l. 4. & 7. §. 4. Cod. de SS. Trin. & defendunt unanimi sententiâ Catholici DD. omnes. Et fusè ac solidissimis fundamentis evincit P. Christoph. Rasler ingens hujus universitatis decus in elimatissima controversia theolog. de Regula externa fidei divina art. 13. Thes. 176. & seqq. cum Eminentiss. Card. Sfondrati in Regali sacerdotio l. 2. §. 2. n. 1. & 2. (videantur etiam Bellarmin. de Concil. l. 1. cap. 5. Ant. Phœbeus Inst. jur. Canon. tit. præm. n. 8. Plettenb. Introd. ad Jus Can. c. 13. & c. 14. Mezger de LL. Disp. 34. art. 1.) attamen Concilio provinciali, aut nationali nemo unquam DD. hanc vim tribuit, cum illud non repræsentet Ecclesiam Universalem nec etiam habeat promissionem specialem perpetuæ assistentiæ S. Spiritûs, utpote soli Ecclesiæ datam, & insuper jurisdictione in omnes fideles careat R. P. Rasler cit. art. 13. n. 75. ac insuper ab iis solummodo statuta condi. posse, quæ nationem illam aut provinciam obligent clarè decisum est in cap. Catholica 8. Dist. 11. cap. Concilia Dist. 17. cap. ult. Dist. 18. Trident. Sess. 24. de reform. cap. 2. Suarez. de LL. lib. 4. cap. 6. n. 8. Magnif. P. Schmier cit. loc. n. 93. Pettschacher de LL. q. 4. art. 3. & seqq. Clariff. P. Melc'ior Friderich consummata scientiæ Vir & præclarus olim hujus universitatis in Sacro jure Professor tr. de Consang. & affin. p. 2. q. 3. art. 1. §. 79. pag. mihi 45. vers. quamvis autem, eruditè demonstrans, jam à variis particularibus conciliis, uti Wortmatiensis, Metensi, Aquisgranensi, Triburiensi &c. erronea ac falsa dogmata tradita fuisse. Limitatur tamen: nisi à P. Pontifice pro tota Ecclesia recepta & approbata sint, sicut à Leone IV. recepta & approbata sunt Ancyranum, Neocæsareense, Gancyrense, Antiochenum, Laodicense & quædam alia. Canon. 1. post princip. Dist. 20. Pirringh. præm. n. 19. nullibi autem in Concilio Romano, ut ut studiosè desuper à me lustrato, reperire potui, factam fuisse à S. Pontifice ejusdem pro universa Ecclesia receptionem & approbationem. Nunc prob. antecedens Concilium generale juxta definitionem Magn. P. Schmier cit. §. 2. n. 81. est conventus Præsulum, totiusque Ecclesiæ Pastorum legitima autoritate indictus, factus confirmatusque ad majora fidei & religionis definienda negotia; Sed Concilium Romanum non fuit talis conventus ergo neque fuit concilium generale. Minor patet exinde quod neque omnes universalis Ecclesiæ Pastores convocati fuerint, sed tantum intra certam Provinciam constituti, neque etiam illud indictum fuerit ad definienda majora fidei & religionis negotia, sed tantum ad Ecclesiarum illius provinciæ necessitates communi consilio expendendas & consensu Formandas. vid. indictio Concilii ad concilium Generale seu œcumenicum autem vocandi sunt omnes rotius orbis Christiani Episcopi, idque ex jure proprio, quia vi officii sui sunt Pastores Ecclesiæ Eph. 4. in ea propriè habentes jurisdictionem sext. synod. art. 11. & sept. synod. c. 19. ita ut nullus positivè excludi possit, nisi excommunicatus, uti cum Bellarm. Vallens. Wiestn. suarez & certâ satis sententiâ statuit Clarif. P. Schmalzgr. Disp. præm. §. 8. n. 325. unde in sole illos caligare putem, qui Romanum novissimum pro Generali concilio venditare præsumunt; adque adhuc clariùs colligitur.

- 63 I. Ex ipsa indictione hujus Concilii de dato 24. Decembris 1724. verbis: volumus igitur, ac mandamus, ut Episcopi omnes NB. in Speciali nostra Provincia constituti videlicet inter capuanam Provinciam, & Pisanam &c. in hanc aliam urbem Conveniant, ut in concilio nobiscum congregati Ecclesiarum suarum necessitates proponere, & quæ discutienda proponentur, communi consilio expendere, & consensu firmare valeant &c. idem pariter habetur in Concilii pro-
- 64 rogationis edicto. de dato. 15. April. 1725. Nec obstat, quòd concilium istud fuerit congregatum & approbatum autoritate S. Pontificis, quale DD. omnes pro Generali hucusque agnoverunt. Nam Resp. S. Pontificem huic Concilio non præfuisse, ut universæ Ecclesiæ caput, sed ut provinciæ illius Antistitem, Patriarcham, & Primatem, id quòd non solum indicatur per hoc quòd Concilium in ipsis edictis, vel textu nunquam vocetur *Generale*, aut *acumenicum* at unice *Romanum* hoc est à Romanæ Provinciæ Prælati institutum, sed etiam inde Colligitur, quòd convocatio hujus Concilii, aut synodi, provincialis non fuerit facta in Basilicam D. Petri, sed tantum *in Patriarchalem* (sunt verba S. Pontif. in edict. prorogat. cit.) *Lateranensem*, ubi S. Pontifex, ut Patriarcha, & suarum ditionum Primas respicitur. Et aliàs etiam concilium nationale à S. Pontifice indici potest, sine mutatione ejus essentia. Uti advertit Magnif. P. Franc. Schmier cit. §. 2. n. 83. dum concilium *nationale* sic definit: est conventus à Papa vel Patriarcha aut Primate, convocatis totius nationis, regni, aut plurium Provinciarum Archi- & Episcopis celebratus.
- 65 II. Ex ipsa subscriptione S. Pontificis concilii hujus statuta confirmantis, verbis: *Ego Benedictus S. Ecclesia Catholica Episcopus, his NB. synodalibus constitutis à me probatis, atque firmatis subscripsi & post me sequentes Rmi Cardina- Cardinales & Venerabiles Episcopi* notetur tò *synodalibus*, quo verbo, quid clacius? sic etiam Concilium hoc in cit. prima illius indictione semper vocatur *synodale* verbis: *simul etiam Capitulis & Cleris suis edicant, ut si quæ habeant negotia quæ ad synodalem conventum, quem in antedictum diem indicimus, deferenda censuerint, per procuratores suos, synodi judicio dirimenda, aut componenda proponant.*
- 66 III. Quod varii Archi Episcopi diversas Ecclesias habentes comparuerint solummodò nomine istius Ecclesiæ, quæ intra provinciam, in qua concilium indictam fuit sita est, uti Eminentiff. Cardinal. Pignatelli Archi Epif. Neapolit. solummodò per Procuratorem comparuit, ut Episcopus *Tusculanus* Eminentiff. Cardin. Boncompagni, Archi Episcop. Bonon. ut *Albanensis*. Eminentiff. *Lorbarius* Archi-Episcop. Moguntinus, ut Episcopus *Bambergensis* sedis Apostolicæ immediatus, & aliàs nulla in provincia constitutus &c. uti videre est in *subscriptionibus Procuratorum &c.*
- 67 II. Fundamentum est, quòd gràtis dato, voluisse S. Pontif. totum fidelium cætum concilio hoc, ceu lege Universali, & decretoriâ S. sedis sententia adstringi, illud tamen in plerisque Germaniæ Franciæ, Hispaniæ &c. partibus locum ideo non habeat, quòd juxta Doctrinam Clarissimi & Colendis: D. Profess. mei P. Pichler *ad tit. de constitut. n. 20. & 21.* longè mihi probabilius sit, legem Ecclesiasticam

ficam, ut ut æcumenicam & pro universâ Ecclesia latam non obligare, nisi in qualibet provinciarum metropoli promulgata fuerit, nec sufficere, si Romæ ad valvas basilicæ SS. Apostol. Petri, & Pauli, aut in acie vel campo floræ affixa, & sic populo in notitiam delata sit. Cujus sententiæ fundamenta, cum institutum meum non patiat eandem hic discutere, videre licet apud cit. Clariff. Auth. n. 20. Molin de J. J. tr. 2. Disp. 395. Less. eod. lib. 2. cap. 22. n. 98. Reifsenstuel. ad tit. de Constit. n. 125. Aug. Michel q. 4. n. 7. Gelle jurisprudent. fund. l. 1. tit. 1. cap. 4. §. 7. n. 4. Engel ad tit. de constitut. n. 65. König ibid. n. 20. Someting. ad tit. Inst. de J. N. G. & C. n. 73. Gibalin. scient. Canon. l. 7. c. 2. q. 1. n. 7. Zypæum in analysi jur. Pontif. ad tit. de constitut. n. 1. dissentiunt Clariff. P. Schmalzgr. ad cit. tit. de constitut. n. 28. clariff. P. Ant. Söll in cit. tr. de scientia legum p. 1. cap. 1. §. 1. à n. 33. ad fin. fusè contrarium propugnans. P. Wiestn. tit. de const. n. 68. P. Jacob. Wex in ariadne Carol. Canonica p. 68. 4. Decad. 1. casu 10. n. 23. Suarez. de LL. lib. 3. cap. 16. Mezger de LL. Disp. 34. art. n. 10. cum Communi DD. S. J. uti testatur Clariff. P. Pichler cit. loc. & aliis gravissimis Theologis, adeò quidem, ut Joann. Carden. in Cris. theolog. p. 1. tr. 1. cap. 72. art. 11. meam sententiam post decretum Alexandri VII. quo plures propositiones in hoc DD. principio: *in legibus Canonicis requiri promulgationem in singulis provinciis*: damnavit, de omni probabilitatis gradu dejicere non vereatur, primus, ut ipse fatetur, hujus crisis Author, sed cum tristè successu! paucos enim imò vix ullum suæ hujus temeritatis affeclam fortitus. Illius fundamenta post P. Krimer ad tit. de constit. à n. 159. fusè & solidè refutata invenies apud Magnif. P. Franc. Schmier jurisprudent. Can. Civil. tr. 1. de jure legali cap. 5. sect. 1. §. 2. n. 43 & seqq. dignum propterea, ut à quolibet prioris sententiæ Patrono desuper studiosè legatur.

Cum igitur Concilium Romanum (supposito, quod ex mente S. Ponti- 69 ficis esset lex universalis pro universâ Ecclesia lata, quod tamen falsissimum esse arbitror) in singulis provinciis promulgatum non fuerit utique, nec obligabit; non tamen inficias eo, quòd si in eodem re ipsâ statutum fuisset fures in Ecclesia deprehensos ab ejusdem immunitate excludendos esse (quod iterum falsum est) sententiæ huic robur aliquod extrinsecum à tantorum Virorum autoritate desumptum accessisse. De intrinseco autem vehementer subsisto.

QUAE-